

Izhaja vsak četrtek popoldne.

V slučaju praznika dan poprej.

Cena:

za en mesec Din. 4
za četrt leta " 12
za pol leta " 24

Posamezna štev. stane 1'25 Din.

Uredništvo:

Ljubljana, Kopitarjeva ul. 6/III.

Rokopisi se ne vračajo.

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

PRAVICA

GLASILO KRŠČANSKEGA DELOVNEGA LJUDSTVA

Inserati, reklamacije in naročnina na upravo „Jugoslovanska tiskarna“, Kolportažni oddelek, vhod s Poljanskega nasipa 2.

Inserati se računajo
:: po dogovoru. ::

O razrednem boju.

Najbolj očitajo komunisti krščanskim socialcem, da ne stojimo na stališču razrednega boja. Oni pa da so razredno-zavedni, da ostro ločijo delavca od kapitalista in slednjemu napovedujejo boj do uničenja. Krščanski socialisti da pa, učeč vzajemnost stanov, podpiramo kapitalizem, slabimo boj proletariata proti bogatinstvu in s tem delavsko stvar hote ali nehoti izdajamo.

Kaj pa je resnice na tej stvari? Kaj tiči za to besedo o »razrednem boju«, ki je postala naravnost malikovavska svetinja komunistov in vseh socialistov sploh? Ali je to res takšna dragocena stvar?

Enkrat, ko so ljudje bili menj učenj, pa bolj pametni, so rekli temu, kar se danes nazivlja »razred«, preprosto **stan**. Ti stanovi, so dejali že v šoli, so človeški družbi vsi potrebni. Da se med temi stanovi vrši borba, so tudi vsi ljudje brez Marksove filozofije vedeli. Kljub temu so pa učili, da mora med njimi vladati **vzajemnost**; če ne trpi družba škodo ali celo popolnoma propade.

Ta nauk, naslanjajoč se ne na Marksa, ampak na krščanski rimskokatoliški katekizem, ta temeljni pravstveni zakonik vsega kulturnega človeštva, ki sega nazaj še do Mojzesa, Hammurabija in prvih egiptovskih kraljev, — je še danes edino pravi in sicer zato, ker se naslanja na zdravo človeško pamet, pravstveni človeški čut na eni in dejanske razmere na drugi strani. Ker je krščanstvo, kakor to tako sijajno izvaja najduhovitejši angleški pisatelj naših dni, Chesterton, najpristnejši izraz zdrave človeške pameti in pravstvenega čustvanja, se je ono tega naziranja vedno držalo in se ga vedno bo.

Družba bo vedno razčlenjena na različne stanove. Vsak stah opravlja drugi posel, vsak bo imel različen položaj od drugega in vsak bo živel v drugačnih razmerah tako glede načina dela kakor glede uživanja proizvodnih dobrin. Ljudje bo vedno opravljal drugačno delo nego težak Maksim Timosejevič in bo tudi imel drugačno plačo. Ravnotako se bo kmetu Alekseju Vasiljeviču vedno čisto drugače godilo nego Maksimu Timofejeviču. In ravnatelj kakšnega upravnega sveta kakšne izulske napol privatne napol podržavljene tovarne, kakor jih zdaj pospešuje Ljudje, bo imel v družbi v vsakem oziru čisto drugačne stališče od svojih delavcev; vsi skupaj pa se razlikujejo popolnoma od svojega šefa, ki v Moskvi vodi komisariat za narodno gospodarstvo.

Med temi stanovi vlada in mora vladati neka notranja **napetost**, kajti brez teh sploh ni ne življenja ne napredka ne razvoja; brez te se vesoljstvo v eni sekundi spremeni v mrtvo puščavo, kakršna je na mesec. Ta napetost, ki se javlja v več ali menj ostrih krizah, konfliktih in bojih, se regulira po človeški pameti in razsodnosti ter po pravstvenem čutu, kakor sploh vsaka življenjska borba med ljudmi. Če nad pametjo in pravstvenim čutom prevladujejo živalski sebični nagoni, pohlep po prevelikem imetju, nezmerna uživanjaželjnost, potem ta borba škoduje najvišjim duhovnim in gmotnim koristim **celokupne** družbe; če prevladuje pravstvenost, potem se pospešuje najvišja duhovna blaginja družbe in z njo obenem časno blagostanje **splošnosti**. Neko stanje nagovne napetosti pa vedno ostane; treba je le, da se po pameti in pravstvenosti **regulira**. Tako je v človeški družbi po neizpremenljivih zakonih naše telesne in duševne narave urejeno; pa celo živalske družbe, volkov v gozdu, Bog ni pustil brez teh zakonov in brez regulatorjev njihovih živalskih nagonov. Razlika je le ta, da človek ta boj po svoji pameti in pravstvenemu čutu lahko regulira tako, da se z družbo vred lahko vedno višje povzpneja — ne da bi borbene napetosti mogel docela uničiti —; če pa se ne poslužuje teh dveh faktorjev, ampak da voljo svojim protinravstvenim nagonom, pade z družbo vred še nižje od živali.

To je resnični v zakonih vesoljstva temelječi nauk o »razrednem boju«; stokrat pravilnejši in globokomnejši od marksističnega. O drugih vprašanjih pa prihodnjic.

— x —

II. Orlovski teden.

Tiho in mirno, brez pompa, delajo Orli. Potem nam pa priredijo en teden ter nam pokažejo, če so se med letom kaj naučili. To so letos napravili drugič in so dokazali, da je naše upanje vanje upravičeno. Orli so predstražila krščanskega našega ljudstva, so naš ponos in naše veselje. Je že tako, mi radi vidimo uspehe, a jih drugod ne moremo tako taksirati kakor pri kulturi telesa.

Že med tednom sem jih šel parkrat gledat. Taki večeri so nam pokazali intenzivno notranje delo, brez posebnega efekta za tistega, ki rad gleda samo kulmina-

cijske vaje. Za širše občinstvo zanimivi in temu prikrojeni so bili pa trije nastopi: mladinska akademija 4. marca, orliška akademija 10. marca in orlovska akademija 11. marca.

Vse so potekale v prav zadovoljivi smeri, odlične je bil zadnji večer in pri njem se bomo ustavili; saj je združil vse prejšnje.

Najprvo je bila deklamacija »pesmi iredentistov«; mislim, da hočejo Orli s takimi prizori opozoriti na svojo nalogo gojitve umstvene kulture, ki združena s telesno šele napravi človeka popolnega.

Proste vaje za leto 1923 so izpadle prav dobro, v kolikor sem mogel presoditi sprčo oddaljenosti mojega sedeža. Korifeje so mi namreč kar vid jemale. Glede vaj na bradlji imam eno samo besedo in sicer besedo občudovalne pohvale. Ne vem, če so se ozirali na nasvet, da mora biti vsaka naslednja vaja težja od prejšnje, a delali so tako. Pogrešil sem samo dve učinkovitiji vaji — na drogu eno —, to se bomo že pomislili. Vsa čast takim telovadcem!

Zopetna deklamacija o koroški nesreči nas je opozorila na vrzel v naših vrstah, na najhujšo našo rano.

Vaje s palicami — ne vem, zakaj jim pravijo batoni — so učinkovite; ni mi pa znano, če so res tako originalne kakor sem nekje bral. Govor predsednika Jugosl. Orlovske zveze je bil slavnosti primeren; lansko leto se mi je zdel boljši, ker je bil bolj kratek. In če je govor kratek, ga ni treba brati, kakor ga je bral predsednik. Potem pa še nekaj: jaz bi bil govoril slovensko in ne hrvaško, kljub vzajemnosti in ljubezni do naših bratov.

Hrvatska vrsta bi nam bila v enem oziru lahko v zgled: Pred vsako vajo je voditelj v dveh treh besedah povedal, za kaj gre. Pri nas pa tega ni; vidim zapisano: simbolične vaje, zato vem, da se moram v nekaj zamisliti, a v kaj? V tem oziru so bile simbolične vaje članic vtoliko boljše, ker je bilo vsaj na programu zapisano, za kaj gre.

Videli smo, da so lahki atleti prikrojili svojo vajo — skok v višino — izurjenosti nekaterih članov ravno v tej panogi. Je čisto prav. Samo nekaj ni bilo prav: Pri takih nastopih kakor je bil nedeljski, naj se izvaja samo to, v čemer sem popolnoma siguran. Treniranje je za telovadišče. Če je skok z zaletom za oder, naj presodijo drugi. Dosežena višina in izurjenost nam pa zakličeta: Klobuk doli: 145 cm z vrvice bo kakih 140 cm s palico ali pa še malo več. To je zelo veliko; že zadnjič sem v Slovincu pisal, da je zelo dobro, ker ima Lojz Pehanija za seboj; v nedeljo sem pa videl še druge. Le tekmuje, pa bo šel jugoslovanski rekord kar rapidno gor. Ja če imate sposobnost tu, oprimate se še drugih panog lahke atletike in korakali boste povsod prvi! Napaka: Višina se mora vselej prej povedati! To sem že enkrat prosil, pa ni pomagalo. Ne smete biti trmasti.

Za spremembo deklamacija: Krik starega Orla. Borilne vaje so bile dovršene, niso skoraj mogle biti boljše. Simbolične vaje članic bi bilo letos treba opustiti; enkrat na leto in še takrat ponavljanje! Pa naj bo še tako lepo. In predolgo je in zato preutrudljivo.

I: o! Kaj naj rečem? Prvovrstna popolnost. To si moral samo videti. Sicer zelo učinkovito »pesem mahabejskih bratov« so se gospodje premalo naučili. Vaje na narodne himne so večer prav dobro zaključile.

Splošna sodba: Orli so na polju telesne kulture v ospredju. Ni se jim treba nikogar bati, mimo zabavljic naj gredo pomilovalno naprej, uspeh kot voditelj Slovincov na polju telesne kulture jim je zagotovljen. Zelo pridni ste bili, bodite še nadalje!

dr. — r —

Zadružništvo.

Zadnjič smo govorili o nalogah konsumnih zadrug, ki jih imajo vršiti glede odprave, lahko rečemo, največjega socialnega zla, alkoholizma. Komunizem pomeni sicer za Rusijo veliko narodno nesrečo in rezultat njegovega vladanja je splošni gospodarski polom Rusije in iz tega izvirajoče udnjanje Rusije tujemu kapitalu. Eno veliko in resno pridobitev pa moramo priznati ruskemu boljševizmu in sicer pridobitev, ki bo gotovo trajnega pomena in bo vplivala na delavstvo vseh kulturnih držav, to je njegov energičen nastop proti alkoholizmu. Rusija, ki se je vtapljala v vodki, kjer je izobrazil delavca in mužika (kmeta) stala na poti nepremagljiva ovira: državni monopol vodke, se je pod komunizmom streznila in je veliko upanja, da bo trezna ostala. S tem pa je odprta pot prosveti med ruskim delavcem in mužikom. In s prosveto se bo širil tudi gospodarski napredek in polagoma gospodarska osamosvojitvev namesto današnjega eksploatiranja od strani tujega kapitala. Delavstvo mora pokazati resno voljo, da hoče in more izvesti socialne reforme. Prvi pogoj za to pa je, da odpravi največjo oviro, največje socialno zlo na tem potu, to je alkoholizem.

Čim bolj bo delavski stan naobražen, tem lepše, tem bolj človeka vredno bo njegovo življenje. Izobražen delavski stan se bo zavedal, da ni jela brez dela in bo vedel, da je prvo dolžnost in iz dolžnosti šele izvira pravica. Izobražen delavski stan bo izobrazil čut za socialno pravičnost, ki naj vlada ne samo med poedinci, ampak tudi med stanovi, da en stan s pretiranimi zahtevami ne dela krivice drugim stanovom. Izobražen delavski stan bo imel smisel za disciplino, za enoten nastop, kadar se gre za utemeljene pravice stanu.

Ravno delavska konsumna društva lahko zelo veliko napravijo za izobrazbo delavca. Poleg odstranjevanja največjih ovir delavski izobrazbi, to je alkoholizma, lahko delavska konsumna društva tudi pozitivno veliko napravijo za izobrazbo s tem, da sprejmejo v svoje prostore, v svoje domove delavske strokovne organizacije, dalje s tem, da skrbijo tudi za gospodarska in še bolj za gospodinjstva predavanja. Delavska konsumna društva bodo morala skrbeti tudi za svoj organ, ki bo nekako delavsko gospodarsko in gospodinjstvo glasilo. Listov, ki se ukvarjajo samo s politiko, priobčujejo članke, ki hujskajo stan proti stanu in govorijo samo o delavskih pravicah nikdar pa o dolžnostih, imamo preveč. Nimamo pa lista, ki bi kazal pot in vodil delavca v njegovem malem gospodarstvu, ki bi nudil delavčevi ženi primerno gospodinjstvo izobrazbo in dajal nasvete za delavsko družino. Iz letnega prebitka naj bi delavska konsumna društva vsako leto nekaj določila za delavsko izobrazbo. Tudi podpiranje delavskih knjižnic je zelo važna zadeva za konsumna društva.

Naj nam bi bili v tem oziru tudi vzgled ročdalski pionirji, ki so ustanovili konsumno zadružništvo. Za njihovega duha je zelo značilno to, da so od prvega početka 2 1/2 % čistega dobička redno pridrževali za izobraževalne svrhe in tako še danes pridržujejo. Centralna njihova zadruga razpolaga s knjižnico, ki ima nad 20.000 zvezkov. Številne čitalnice so članom na razpolago.

dr. — s —

Brencelj.

Iz življenja umetnikov.

Nekega komponista so v gledališču izžvižgali. Prijatelj se mu približa in mu reče: Ena tolažba ti pa vendar ostane: vsaj tvoje glasbe niso izžvižgali. Ker je bil namreč vse prepisal.

V francoskem mestu Marseille je pel tenorist v Heroldovem »Dvoboju«. Izpel je bil ravno prvo kitico, koje konec se je glasil: Vendar enkrat pridem v to ogromno mesto — ko se oglasi močan glas v občinstvu: »Pa ne boš dolgo pri nas ostal, ljubi moj!«

Zmeraj enak je bil komponist Berton, profesor na pariškem konservatoriju. Ko je bil Cherubini tam ravnatelj, je prihajal Berton vselej prepoznati v konservatorij. Umrl je, pogreb se je zakasnil in ni šel o pravem času skozi cerkev, ljudje so čakali. Cherubini nepotrpežljiv, je rekel komponistu Auberju: »Ta vražji Berton je pa res zmeraj prepozen!«

Komponist Josip Dessauer je bil dobil v začetku svoje umetniške kariere za zvezek romanc od založnika Schlesingerja uro za honorar. Ko sta se kmalu na to srečala, je rekel Dessauer: »Ja ljubi gospod Schlesinger, Vaša ura pa ne gre!«

»Tako? No, ali mislite, da Vaše romance gredo?«

Umrli Bunsen.

Robert Bunsen je bil slaven kemik. V 60tih letih se je udeležil zborovanja kemikov v Londonu. Londončani so bili ponosni, da so smeli slavne tujce imeti na stanovanju. Tako je bil nastanjen pri takem bogatašu tudi Bunsen in bogataš ga je takoj prvo jutro vprašal: »Gospod Bunsen, kdaj bo pa izšlo nadaljevanje Vašega svetega pisma, na katero vsi čakamo?«

Dvorljivo je Bunsen odgovoril: »Jaz nisem tisti Bunsen, jaz sem kemik. Sveto pismo je izdajal prejšnji tukajšnji poslanik istega imena.«

Drugo jutro isto vprašanje in isti odgovor, samo malo bolj natančen. Ker se je pa vprašanje ponovilo tudi tretje jutro, se je Bunsen poredno nasmejal in je rekel: »Izdaja svetega pisma se je žalibog morala prekiniti, ker sem pred dvema letoma umrl.«

Agitirajte z vso silo, da bo zmagala SLS: edina iskrena borbilnica za nerazdeljeno, samoupravno Slovenijo!!

Doma in po svetu.

Volivni boj zadnjega tedna nam ni prinesel posebno važnih dogodkov. Poročali so, da je Protić na svojih shodih zadel na hudo odpor stororadikalcev. Nekateri so celo pisali, da je Protić zbolel. Pa vse to se je izkazalo kot pobožna želja tistih, katerim je Protićev nastop neljub. O vpadih makedonsko-bolgarskih četašev čez mejo trde vladni listi, da je to le poseben način agitacije. Tudi na Hrvaškem se na nekaterih volivnih shodih strelja. Celu pri nas bi radi kakor orjunci vpejali take volivne navade. V Sloveniji je volivni boj zahteval prvo glavo — velikega župana ljubljanske oblasti Baltiča. Huda jeza pri demokratih. Radikalci pa pravijo, da Baltič ni prav razumel položaja in zato so ga morali odstraniti s tako vplivnega mesta. Mi, navadni ljudje, sicer ne vemo, kaj je imel g. veliki župan Baltič opraviti, ker imamo še vedno le eno pokrajinsko vladno cesarjem Janezem — pardon g. pokrajinskim namestnikom na čelu in tudi v Mariboru nimamo velikega župana. Tudi sedaj, ko je g. Baltič »penzioniran«, še naprej vlada stari šlendrian in se ničesar ne stori za pobijanje draginje, ki pri vednem skakanju dinarja na borzi, gre vztrajno kvišku. Gotovo pa je, da rabi radikalna vlada agitatorja za volitve, zato pa je za Maribor sedaj imenovala za podžupana g. Vilkota Pfeifer-ja, ki baje razume položaj in se pridno levi kakor kača. G. Pašića so v soboto željno pričakovali Ljubljanci. Vse je hotelo zvedeti, kaj dobrega bo ta gospod prinesel beli Ljubljani. Uradniki so kar shod sklicali, da bi mogel g. ministrski predsednik videti ogromno navdušenje za svojo vladno. Pa njega ni bilo. Iz vroče bosanske Banjaluke se je vrnil v ljubi Belgrad, ker so — Lahii obdržali Baroš in Delto. Sedaj nam radikalni listi objublajo svojo veliko moža za prihodnji teden. Morebiti bo s Pašićem tako kakor z Žerjavovim volivnim cukrom. Prišel bode par dni prepozno v Ljubljano in Slovenijo. G. Niko ima sploh smolo. V Ljubljani so mu kandidatno listo podpisali nevolivci in je bila zato neveljavna. Za kandidatno listo za ljubljansko okrožje je pa v snegu in dežju lovil podpise po Črnomlju. Morebiti radikalna stranka ne privošči svojemu ljubljanskemu tajniku diet. Po Beli krajini je tudi dr. Šusteršič iskal rešitve, pa tam — pravi g. Niko — je vse radikalno, zato tudi za Šusteršiča ni tal. Kakor pa tudi ta teden vse kaže, naši volivci razumejo prav položaj in pravijo, da bo v nedeljo 18. t. m. zmagala slovenska avtonomija in naj si še tako slepomišlijo radikalci, demokrati, šustercijanci in drugi koristolovci. Danes tudi vsakdo ve, da je v pogajanjih z Avstrijo naša vlada najbolj udarila Slovence — siromake, ki so pred vojno naložili denar potom nekaterih liranific zlasti ob meji v Avstrijske denarne zavode. Več milijonov dobrega denarja je izgubljenega. Tako varuje radikalna vlada koristi malega pridnega varčevalca. Drugače pa je znala varovati koristi tistih, ki imajo delnice velikega lesnega in gozdnega Steinbeis-ovega podjetja v Bosni. Ti plačajo Nemcem za to dragoceno podjetje komaj desetino vrednosti. Vso to »zarado« si drzne v »Jutranjih novostih« zagovarjati g. A. G. in se še norčuje, češ saj so demokrati tudi s Plavšičevo špekulacijo kar cele dve ameriške milijarde zapravili. Slovenski volivci bodo obema, demokratom in radikalcem izrekli 18. t. m. svojo zahvalo.

Tudi Baroška zadeva razburja našo javnost. Rybar je izjavil, da Italija še ni izpolnila pogojev, ker ni izpraznila našega pristanišča na Sušaku (Delta in Baroš). Vendar se še naprej pogajajo o drugih vprašanih in zato ne moremo zaupati, da bo vlada trdno obstala na zahtevi izpraznitve tega, kar je po pogodbi naše. V Nišu so pogajanja z Bolgari zastala. Sploh so v Bolgariji sedaj razmere zelo napete. Opozicija se je pritožila pri kralju zaradi nasilja. Angorska skupščina sicer ni sprejela lozanskih mirovnih pogojev, a je naročila vladi, naj

se dalje pogaja. Francozi so zopet razširili zasedeno nemško ozemlje. V Nemčiji je vsled tega grozno razburjenje. Tudi na Angleškem se vedno pogostje sprašujejo, kako dolgo bo vse to trajalo. V Italiji hoče Mussolini spraviti vse v fašistovsko črno srajco. Celu ljudske stranke se je lotil in se dobriki Vatikanu. Čitamo, da se tudi drugod po svetu n. pr. na Japonskem in Kitajskem vlade pogosto menjavajo, da ni nič stalnega in se stranke bore za moč, življenje pa je povsod težko in vedno težje.

× × ×

GOSPODARSKI PREGLED.

Naš dinar se je prodajal na borzi v Curihi dne 3.

marca s 5.5, dne 5. marca s 5.8 in 10. marca s 5.65. V sredo je poskočil celo na 6, toda zagrebška borza ni sledila Curihi, nakar je naš dinar tam zopet padel. Z ozirom na to, da v naši državi kroži veliko manj bankovcev, kakor v Čehoslovaški in še manj, kakor v Franciji, bi človek sodil, da bi moral naš dinar veljati več, kolikor stane francoski frank toda špekulantje znajo vrednost našega dinarja umetno tlačiti, da več zaslužijo in gospodarstvo ni še pri nas tako urejeno, kakor bi moralo biti. Volilno gibanje samo kot tako seveda tudi ne more okrepiti vrednosti našega denarja in svet ni še prebolel posledic svetovne vojske. Dobro je, ker se polagoma uvaja stalnost vrednosti našega dinarja. Po volitvah bo najbrž naš dinar nekoliko poskočil. Dolar je stal v Zagrebu 2. III. 97—98 din., 5. III. 85—86 in 9. III. 94—95 din.; švicarski frank 2. III. 18.55—18.75, 5. III. 5.45—5.55 in 9. III. 5.90—5.95; lira 2. III. 4.74—4.81, 5. III. 4.30—4.45, 9. III. 4.58—4.60; čehoslovaška krona 2. III. 2.98—2.99, 5. III. 2.63—2.72, 9. III. 2.88—2.90; avstrijska krona 2. III. 0.14—0.147 1/2, 5. III. 0.1265—13, 9. III. 0.46 1/2—0.47 1/2. — Na blagovnem trgu se niso sklepale živahne kupčije. Boljše bo, ko se bo valuta ustavila. Izjemo dela lesna kupčija. Veliko lesa so izvozili v Italijo, Švico, Grško i. t. d. — Kupčija z jajci: cene so se dvignile za približno 10 par, ker se kupci krijejo z jajci za piruhe. Izvoz jajc je bil slab. — Vinska trgovina tudi miruje, le v Dalmaciji so prodali 3000—4000 hl rdečega vina, ki so ga izvozili Švicarji čez Trst. — Špecerija. Sladkor na debelo je notiral 10. III. v Zagrebu: kocke 98, kristal 90, Rio kava 164—165, 168—170, Santos 180—184, japonski riž 48—50. Kupčija slaba. — Kože in usnje. Tvornice ne kupujejo kož. Izvoz je malone popolnoma počival. Male množine so se izvozile v Nemčijo in v Francijo. Cene: lahke goveje kože 60, težke 65—70 K, telečje 90—100 K kg. — Manufaktura. Kupčija je bila živahna: spomlad prihaja in ljudje morajo kupovati. Dobro se je prodajalo češko, slabše italijansko, ker je slabo in drago. Na debelo so bile približno sledeče cene: češki cefir 20—24 din., laški 17—18 din., modro blago 17—20 din., kanavase češko 25 din., poljsko blago za hlače 62—55 din., češko biserno sukno 17.5—18 din. — Žito in moka. Izvažalo se ni. Cene pšenici so sredi tedna padle 10—15 par, koncem tedna so zopet poskočile in dosegle v Vojvodinji 4.45—4.55, koruza 270—275 din., oves 325—350, ožimna 580—620 din. moka v Bački: pšenična 0: 6.75—6.80, koruzni zdrob 4.7—4.8 din. — c.

Čevlje kupujte z znamko »Peko« tovarn Peter Kozina & Ko., ker so ti priznani najboljši. Glavna založba Ljubljana Breg 20, na drobno Aleksandrova cesta 1.

Na Štajerskem je naša skrinjica druga.

dejstvo, da je Bog z nadnaravnim razsvetljenjem našega razuma človeku razodel resnice, ki bi jih isti drugače sploh ne mogel dognati ali pa le z veliko težavo. Ali je to res kaj tako nemogočega kakor meni g. Bernot? Nikakor ne.

Res je sicer, da nam že stvari same, ki jih vidimo okoli sebe v naravi, oznanjajo Boga in božje lastnosti. Po pravici pravi sv. Avguštin: »Nebo in zemlja in vse, kar je na njih, mi z vseh strani govori, naj te ljubim; in ne nehajo oznanjati vsem, tako, da so neopravičljivi, kateri te ne ljubijo... Vprašal sem zemljo in rekla je: Nisem tvoj Bog, in vse stvari na njej so izpovedale isto. Vprašal sem morja in brezdna in živali, ki se gibljejo na zemlji, in odgovorile so: Nismo tvoj Bog, išči nad nami! Vprašal sem nebo, sonce, luno in zvezde in rekle so: Tudi me nismo Bog, ki ga iščeš. In rekel sem vsem stvarim, ki obkrožujejo moje telo: Rekle ste mi o mojem Bogu, da ve niste; povejte mi kaj o njem. In zaklicale so z velikim glasom: On nas je naredil. Ti Gospod, si jih torej naredil; ker si lep, so lepe, ker si dober, so dobre. Kakšen je Gospod, nas uče stvari s svojo lepoto, svojo dobroto s svojim bivanjem. Mnogo torej more spoznati človeški um že iz golega opazovanja božje narave. Toda še bolje to spozna, če ga kdo na te posamezne točke opozori. Je to ravno taka, kakor če opazuješ delo kakega človeka umetnika n. pr. sliko, poslopje, stroj ali kaj podobnega. Že te stvar same po sebi, če jih vidiš nate napravijo vtis in ti zbudijo spoštovanje do umetnika. Toda izredno se tvoje spoznanje zviša in olajša, če ti pri ogledovanju slike, stroja ali kakega poslopja stoji na strani mojster, ki ti stvar podrobno razloži, ter na posameznosti, ki bi jih drugače komaj opazil ali niti ne razumel, opozori. Če je to pri človeškem delu ali umetniški moči, ki je končno vendar nekaj človeškega, ali je morda kaj takega nemogoče ali neprimerno za Stvarnika? In to je tisto razode-

Jugoslovanska strokovna zveza.

Vprašalne pole. S tekočim mesecem dobe vse zveze nove vzorce za vprašalne pole in razvidnike, ki jih bodo morale skupine deloma mesečno, deloma trimesečno izpolnjevati in pošiljati svojim centralam. Že danes povdarjamo, da morajo skupine smatrati to delo kot nujno potrebno in svojo dolžnost, kar je, da bodo vprašalne pole in razvidniki izpolnjeni vestno in natančno ter pregledno po danih navodilih.

Mesečno se bodo morali pošiljati razvidniki o produkciji, stanju delavstva, evtl. stagnaciji ali dobri konjunkturi i. t. d. Četrtno se bodo morali pošiljati razvidniki o gibanju članstva o kategorijah, spremembe plač i. t. d. Te stvari organizacija nujno rabi, zato morajo skupine to upoštevati. Tudi dosedaj so bili razvidniki, ki pa deloma ne odgovarjajo po svojem bistvu deloma pa skupine ne vrše svoje dolžnosti. Grajanom nedostatek se mora odpraviti.

Ptuj. Krščanskega soc. delavstva sestanek se vrši na praznik Sv. Jožefa popoldne po večernicah v društveni sobi minoritskega samostana. Tovariši, tovarišice cvet delavstva, draga mladina se prijazno vabi v obilnem številu na ta izredno važen sestanek, da se pogovorimo o pokretu delavskega gibanja med mladino. Dobrodošli tudi vsi drugi, ki jim je mar za probudo naše delavske mladosti.

Iz centrale: Novi odbor se je v svoji seji konstituiral kot sledi: predsednik, Gostinčar Jože, podpredsednik Srečko Zumer, blagajnik, Kordin Franc, odborniki, dr. Andrej Gosar, Rutar Jože in Kosec Ivanka.

Praznovanje sv. Jožefa. Kot že v zadnjih 2. številkih objavljeno s pozivom na vse skupine vseh včlanjenih zvez, naj prirede na imenovani dan po možnosti shode ali sestanke pozivljamo še enkrat, da nemudoma sporoče, če so se še kje odločili za kakšno posebno praznovanje. V Ljubljani se bo izvršilo bolj na skromen način in sicer: ob 7. zjutraj se članstvo udeleži maše pri sv. Jožefu, kjer bo tudi skupno sv. obhajilo, po maši sestanek in zvečer priredi izobraževalna organizacija »Krekova mladina« družabni večer na verandi hotela »Union«. Pozivljamo članstvo ljubljanskih skupin, da se imenovanega dne v obilnem številu odzove.

KREKOVA MLADINA.

Članom in članicam!

Za vse člane in članice je obvezna udeležitev sv. maše na dan sv. Jožefa dne 19. marca. Sv. maša bo ob 7. uri v cerkvi sv. Jožefa. Istotako je obvezen za vse člane in članice prejem sv. obhajila in sicer skupnega po imenovanju sv. maši. Odbor.

Družabni večer.

Katoliška delavska izobraževalna organizacija »Krekova mladina« priredi dne 19. t. m. družabni večer na verandi hotela »Union«. Začetek ob pol 8. uri zvečer.

Sporod: 1.) Pozdrav. 2.) Deklamacija. 3.) Kmet in fotograf. 4.) Kuplet.

Poleg tega bo preskrbljeno za dovoljno razvedritvo s šaljivo pošto in srečolovom. Pri prireditvi svira orkester Dravske divizije. Vstop prost.

Vabljen predvsem članstvo delavskih organizacij ter prijatelji delavstva. Odbor.

Ljubljana, bolniški strežniki. V sredo dne 7. t. m. ob 8. uri zvečer se je vršil redni občni zbor tukajšnje skupine, na katerem se je izvolil naslednji odbor: Cerinski Jožef, Šturman Jožef, Holmec Martin, Ograjšek Franc in Povše Franc. Za preglednika računov pa Ambrožič Franc in Ušeničnik Andrej.

Pri slučajnostih je tov. Semenič, ki je zastopal cen-

Dr. P. A. T.

Socializem in vera.

Je - li verjetno, da je Bog govoril s človekom?

»Če kak tak slavohlepen filozof nikakor ni mogel doseči slave, je začel razlagati o bogovih. O teh je bilo najlažje si kaj izmisliti, ker jih ni nihče videl. Kaj je bilo torej čudnega potem, če si je kak tak filozof obenem s svojimi izmišljotinami izmislil tudi dokaz zanje: bogovi sami so mu vse to razodeli.« (Soc. in vera p. 40). »Mojzes trdi, da ni pisal iz sebe, temveč je govoril z bogom! Bog se od takrat ni več izpremenil, bog je že takrat vedel o današnji znanosti, kajpak da tudi o vseh bodočih znanostih! Saj smo proti bogu veliko manj, nego najmanjši črvček! Kako bi mogli tisto izpreminjati, kar je Mojzesu navdihnil sam bog! Poglej! Če veruješ v boga, ne smeš verjeti Mojzesu, da je govoril z bogom! (Soc. in vera p. 19). Predvsem tukaj trdi g. Bernot, da je nauk o Bogu pravljica, ki so si jo izmislili slavohlepi filozofi. Da je to nedokazana trditev in zmota smo videli v Pravici z dne 15. februarja t. l. Dalje trdi g. Bernot, da je izmišljotina tudi božje razodetje, kajti »če veruješ v boga, ne smeš verjeti Mojzesu, da je govoril z Bogom«. Iz tega njegovega nauka je razvidno, da je razodetje sploh nemogoče. Nemogoče je če ne veruješ v Boga, ker potem nikogar ni, ki bi kaj razodel; nemogoče pa je tudi če veruješ v Boga. Poglejmo si danes, ali je to v resnici tako nemogoče.

Božje razodetje je mogoče z ozirom na Boga in z ozirom na človeka.

»Bog je govoril s človekom«, s temi besedami stalno označuje g. Bernot to, čemur mi pravimo božje razodetje. Kaj pomenijo te besede? Nič drugega ne kakor

tje, o katerem trdi g. Bernot, da je ne smemo verjeti.

Nerazumljivo nam je sicer kako more zgolj duh, kakor je to Bog, razodeti svoje misli brez čutnih sredstev, brez slisnih besedi. — Toda enako nerazumljivo je tudi, kako more čutno slišana beseda biti sposobna, da prenaša človeške misli, ki nimajo s čutnostjo nikake sličnosti. Ravno taka uganka nam je, kako more naša duša, ki je tudi zgolj duh tvoriti besede, da izražajo njene misli. Četudi se dejansko to vrši dan za dnevom in smo na to navajeni, vendar zato uganka ni nič manjša. Edina razlaga za to je božja vsemogočnost in božja modrost. Če je pa Bog dal že stvarim primerna sredstva za izražanje misli — ki spada nedvomno k popolnosti dušnega bitja — tedaj si pač lahko mislimo, da je mogel tudi sebi prihraniti način lastnega izražanja svojih misli in svoje volje.

Ali je pa morda razodetje božje nemogoče z ozirom na človeka? Nikakor ne. Prvi in glavni pogoj zato je sprejemljivost človeške narave za božji poduk. In to sprejemljivost človek v resnici ima. Razvidno je to že iz tega, ker ima dušo, ki je podoba božja, kakor smo to videli že v Pravici z dne 22. februarja t. l. Če bi bil človek kamen ali kos lesa, bi seveda Bog ne mogel stopiti z njim v duhovno zvezo, tako pa je umsko bitje, ki je že po svoji naravi nagnjeno k resnici. In to sprejetje božjih resnic za človeka tudi nikakor ni poniževalno. Saj prvi korak človeka ni znanost ampak vera. Že črke abecede, ime domačega kraja, imena rek in mest in trgov na zemljepisni karti mora učenec v osnovni šoli verovati učitelju na besedo. Če bi hotel potom lastnega raziskovanja priti do tega spoznanja bi sploh nikamor ne prišel. In ta potreba po veri v čisto posvetnih stvareh ga spremlja skozi celo življenje. Celu učenjak se mora z vero zadovoljiti v vseh predmetih, v katerih ni sam strokovnjak. Če bi hotel v nespametnem učenjaškem ponosu vse sam preiskovati, kar so drugi

tralo, podal potrebne informacije za nadaljne delo. Priporočil je tudi list »Pravica«, da ga naj članstvo naroči, ker je to edini list, ki zastopa delavske interese.

STROKOVNA ZVEZA TOVARNIŠKEGA DELAVSTVA.

Mezdno gibanje usnjarijev. Dne 8. marca t. l. so se vršila mezdna pogajanja usnjarijev pri zvezi industrijalcev. Delavstvo so zastopali Strokovna zveza tovarniškega delavstva in Osrednje društvo usnjarijev in sorodnih strok. Usnjarsko veleindustrijo je zastopal dr. Adolf Golia.

Po daljšem razpravljanju se je sklenil nastopni dogovor: 1.) Mezde usnjarskih delavcev v podjetjih, pripadajočih odseku velike usnjarske industrije se zvišajo od 8. marca t. l. dalje za 10 % (deset odstotkov).

2.) V ostalem ostanejo določila dosedanjih dogovorov ter ugodnosti za delavce, ki izvirajo iz teh dogovorov, še nadalja v veljavi. (Podpisi)

Uspeli je vendar, četudi ne zadostuje dejanskim razmeram in zvišanju draginje. Zastopniki, ki so se udeležili pogajanja od strani delavstva, kot delavski zastupniki, so dobili jasno sliko in maršruto, po kateri naj v bodoče gredo. Trebalo bi složnega, enotnega nastopa, ter usmerjenih korakov, kar pa žalibog nekateri ne razumejo. Pričakujemo pa, da bo čas in razmere prisilili tudi tiste, ki danes tega nočejo razumeti, da bodo razumeli.

Vrhnik. Naša skupina se je začela dobro razvijati, delavstvo je spoznalo nasprotno organizacijo in obrača hrebt. Skupina šteje že 50 članov, tako da lahko beležimo v zadnjem času 30 članov prirasta in so od nasprotne organizacije. Tudi v strokovnem oziru smo se začeli boljše gibati. Seje se vršijo redno na katerih je, na zadnjih dveh razmotrivalo gibanje za zboljšanje gmotnega položaja in o shodu na dan sv. Jožefa, ki ga priredi skupina. Upamo, da bomo v najkrajšem času lahko beležili zopetne uspehe pri številu članstva. Z vztrajnim delom se bomo dvignili in si pomagali.

STROKOVNA ZVEZA LESNEGA IN STAVBINSKEGA DELAVSTVA.

Iz centrale. Že zadnjič smo omenili in omenjamo še danes ter opozarjamo skupine, da naj bodo bolj redne v dopisovanju, ker le tedaj, če je zadosten stik je mogoče resno in sistematično delo.

Trebnje. V četrtek, dne 8. t. m. se je vršil dobro obiskan sestanek. Izvolili so se funkcionarji plačilnice. Opaža se vedno večje zanimanje za organizacijo. Tov. Jernejčič, ki je zastopal centralo je podal potrebna navodila. Če hočeš, da boš kaj pomenil, se moraš organizirati.

STROKOVNA ZVEZA RUDARJEV. MEŽIŠKA DOLINA.

Kakor povsod, tako tudi v naši dolini sklicujejo Bernotovci »special-patrioti« protestne shode, ker drugače nobeden delavec na njihovi volilni shod ne gre. Agitirajo in kričijo za take »protestne shode«, ki so pa v resnici samo preteza. Glej Naprej od dne 18. 2. 1923 tam beremo o strogem strokovnem shodu, nekaj vrst nižje pa, to - le ... takoj po zaključku naj se vrši volilni shod. To imate, ali mislite da je temi bernotovci res mar ljudski blagor? Kaj še, tem ljudem se gre samo za to, da rešijo Bernotovo barko. In potem se pa še predrži sodrug in bivši član blejskega Uju parlamenta izrazi, kakor kdo ne pride na taki protestni shod, ta bi moral pravzaprav pred sodišče. Zares jako modro: Bernot in njegovi trabant mislijo da z nami delajo kakor oni hočejo. Posebno se odlikuje neki Osojnik Franc, temu sodrug bi mi svetovali, da naj on napravi najprvo red v lastni hiši, potem pa naj druge organizira. Ostale so-

že dognali, bi večkrat zadrževali nohtovi na prstih, da bi nanje napisal vse znanstvene zaključke, ki bi jih sam dognal. In tu gre končno za stvari, na katere človek lahko čaka magari desetletja, v najvažnejših verskih in pravnih vprašanih pa stvar ni tako enostavna. V teh vprašanih mora človek imeti gotovost takoj, ker bi drugače v najbolj burnih letih svoje mladosti, ko človek najbolj potrebuje vodnika, bil brez njega, v negotovosti in to bi pri premnogih uničilo vse njihovo življenje. Kakor pametna vzgoja otroku ne škoduje, ampak istemu pomaga, da na naraven način razvija svoje dušne zmožnosti, ravnotako tudi poduk s strani božje nikakor ne uniči človeške narave ampak mu spopolnjuje in zviša že prirojene lastnosti in zmožnosti. Cepljena divja jablana nič ne zgubi na svoji prvotni življenski moči vsled cepljenja, le njeni sok so povzdignjeni, da proizvajajo v času žetve plemenite in lepe sadove. Iz vsega doslej povedanega je vsaj to jasno razvidno, da razodetje ni nekaj neverjetnega ali nemogočega kakor to trdi g. Bernot. Pa tudi če sprejmemo božje razodetje kot možno, ni li to nekako priznanje pomanjkljivosti človeške narave? Ni li potreba reparatur ali popravil na takem stroju pričevalo uboštva za tehnika, ki je stroj napravil? Človek ima razum. Mogoče je le dvoje: Ali more človek z lastnim razumom priti do spoznanja resnice ali pa ne more. V prvem slučaju razodetja sploh ne potrebujemo, v drugem slučaju pa to dokazuje, da je človek pohabljenec in Bog slab mojster, ker je človeka takega ustvaril. Če bi človek ne bil poklikan k nadnaravnemu uživanju Boga, bi naravni razum končno zadostoval za spoznanje resnic, ki jih človek potrebuje za dosego zgolj naravnega cilja. Nadnaravni cilj pa potrebuje tudi nadnaravnih sredstev. Pa celo tedaj, če bi človek ne bil do ločen za nadnaravni cilj bi božja pomoč iz naravnega človeka še nikakor ne napravila pohabljenca. Tudi naravni človek potrebuje na svojem potu do cilja ne samo

druge funkcionarje bi pa prosili — zaenkrat — da naj bodo vsi delegirti — zaupniki — napram delavstvu bolj pravični in pa da se navzgor plazijo in navzdol pa brzajo. — V tem bomo prihodnjič, ako bo potrebno več poročali. — Delavcem, ki hočejo s tako kliko pomesti, kličemo: Vsi v strokovno zvezo rudarjev, ona je edina, ki zastopa delavske koristi. Živela strok. zveza rudarjev. Več delavcev.

Trbovlje. V soboto dne 17. II. 1923, bi se imela vršiti v Ljubljani regulacija cen. Ker se pa niso zastopniki zedinili oziroma zastopniki trb. prem. družbe niso hoteli priznati cene Konsumnega društva »Posavja«, se je podala posebna komisija v Trbovlje, da se prepriča o cenah, katere so bile označene za obleko, perilo i. t. d. Takoj po tem se je vršila obravnava ki je končala s tem, da smo dobili na dan en dinar in petinsedemdeset para poviška, ali po domače rečeno 7 kron. Pozneje bomo o tem še nekaj besed izpregovorili.

× × ×

V nedeljo dne 25. II. je bil v Društvenem domu shod, na katerem so govorili Kogovnik, Uranjek ter tov. Kukmann.

× × ×

Mežica. Dne 25. II. se je vršil pri nas občni zbor Strok. zveze rudarjev. Poročal je tov. Keše iz Trbovelj. Pri občnem zboru je pristopilo lepo število novih članov.

STROKOVNA ZVEZA JAVNIH IN ZASEBNIH NAMEŠČENCEV.

I. redni občni zbor Strokovne zveze javnih in zasebnih uslužbencev se je vršil v nedeljo dne 11. t. m. v prostorih I. del. konsumnega društva. Zastopane so bile naslednje skupine: Ljubljana, bolniški strežniki, Maribor, Celje, hiralnica, Vojnik bolniški strežniki, »Krek« Ljubljana K. T. D. Ljubljana konzum, in Ljubljana razni. Zastopanih je bilo 400 članov. Predsednik tov. Žumer otvoril občni zbor ter da na glasovanje predlog s katerim se predlaga za zapisnikarja tov. Semenič za overovalca pa tov. Gajšek in gđc. Mittermajer - jeva.

Tajnik poda poročilo glasom katerega je imela zveza v preteklem letu 30 sestankov, 3 shode in 4 mezdna gibanja. Načelstvo je imelo 16 rednih sklepčnih sej. Nato poda blagajnik tov. Sintič blagajniško poročilo, nakar se oba poročila odobrita. Računski pregledniki podajo svoje poročilo ter predlagajo absolutorij načelstvu, na kar se preide k volitvi načelstva. Izvoljeni so bili Žumer Srečko, Rutar Jože, Sintič Matija, Ambrožič Franc, Lombardo Peter in nekaj namestnikov. V nadzorstvo se izvolijo: Žužek Franc, Gostinčar Katarina in Jernejčič Franc, dalje v strokovni odbor: Šest Miha, Kardinar, Gašper Anton, Zadravec Jakob, Gajšek Ivan, Slavič Franc, Bidovec Marija, Cerinski Jožef, Košič Miha.

Po izvolitvi se na to zaključil občni zbor ob 12. uri opoldne.

Maribor. V petek dne 2. t. m. se je vršil redni letni občni zbor tukajšnje skupine, bolniških strežnikov. Ob 8. uri zvečer je otvoril predsednik občni zbor, ugotovil sklepčnost, na kar je podal poročilo tajnik in blagajnik. Po sprejetju poročil se je izvolil naslednji odbor: Gregorič Franc, Fluhar Ivan, Slavič Franc, Polajnar Jakob, Kramberger Stanko. Za pregledovalca računov sta bila izvoljena Štampar Rudolf in Pepelnik Liza.

Za tem poda popolno sliko organizacije zastopnik centrale tov. Semenič, ki zaključil svoja izvajanja s pozivom na navzoče, da se oprimejo še bolj intenzivno strokovne organizacije, ker je edina rešitev za odvisnega in zatiranega edino in samo v samopomoči to je v strokovni organizaciji.

luči, da vidi, ampak tudi moči, da gre. Tudi zdravega otroka mora mati učiti hoditi ter ga vzgajati k samostojni uporabi svojih moči. Ali postane morda malo, otroško bitje zato pohabljenec, ker si ne zna samo pomagati in samo vzgajati? Človeško oko ostane gotovo krasen umotvor božjega mojstra, četudi potrebuje daljnogled, da more občudovati ozvezdje in študirati mikrobe in bakterije, ki bi neoboroženemu očesu ostala vekomaj prikrite. Tako tudi razodetje ni samo združljivo z božjo vsemogočnostjo in modrostjo, ampak je dragoceno darilo človeku celo glede tistih vprašanj, ki bi jih končno človeški razum lahko tudi sam spoznal. Celo glede teh vprašanj je namreč človeku razodetje ne samo koristno ampak tudi potrebno.

Božje razodetje je človeku tudi potrebno.

Res je predvsem, da bi človek do mnogih resnic, ki so nam razodele lahko prišel potom svojega razuma. Do spoznanja vseh resnic seveda ne, ker nikdar ne smemo zgubiti spred oči, da nas razodete resnice v ožjem pomenu besede — katerih človek sam ne bi mogel nikdar dognati — vodijo k nadnaravnemu cilju, ki bi ga človek z naravnimi zmožnostmi ne bi mogel doseči in kateri je le izraz posebne božje dobrote.

Res pa je tudi, da bi človeški rod v splošnem vzet — izjeme le potrjujejo pravilo — ne mogel ali le s težavo mogel dognati vse resnice, ki so mu potrebne, da bi dosegel svoj naravni cilj in sicer toliko manj, čim bolj se oddaljuje od svoje prvotne religije in napreduje v kulturi in civilizaciji. Dokazali smo to že v Pravici z dne 8. marca t. l. Zgodovinsko dejstvo je namreč, da je vsako ljudstvo naj si že je izobraženo ali ne, padlo brez božjega razodetja v največje verske zmote, proti katerim goli razum, tudi največjih modrijanov ni mogel nič storiti. Znano je pač, da je — izvenzemski izraelskega ljudstva — po vsem svetu vladalo pred božjim razodetjem

I. REDNI OBČNI ZBOR STROKOVNE ZVEZE VINIČARJEV IN KMETSKIH DELAVCEV.

V nedeljo dne 4. t. m. se je vršil redni občni zbor Strokovne zveze viničarjev in kmetijskih delavcev v Ljutomeru v prostorih »Triglava«. Ob 8. uri je otvoril predsednik tov. Husjak občni zbor ter ugotovil sklepčnost. Zastopane so bile sledeče skupine: Svetinje, Cven, Veržej, Sv. Miklavž in Vurberg. Zastopale so 612 članov. Jugoslovansko strokovno zvezo je zastopal tov. Andrej Semenič.

Tov. tajnik Šut poda tajniško poročilo, ki je bilo zelo izčrpno, med drugim je povdarjal, da se je imela zveza boriti v preteklem letu z raznimi težkočami, posebno glede finančnega stanja, ker so viničarji in kmetijski delavci v zelo slabem gmotnem položaju, tako da ni mogoče dvigniti članarino na višino, ki bi odgovarjala potrebam zveze. Blagajniško poročilo je bilo združeno s tajniškim vsled tega tudi skupno odobreno.

Nato se je sprejelo zvišanje članarine in sicer v strokovnem razredu na 75 par in v podpornemu razredu na Din. I.—.

Za tem se je prešlo na volitev načelstva, nadzorstva in strokovnega odbora. V načelstvo so bili izvoljeni, Husjak Ivan, predsednik, Slana Martin, podpredsednik, Trstenjak Jakob, blagajnik. Odborniki: Pukšič Vincenc, Fekonja Jožef, Pec Janez, Janežič Jožef.

Namestniki: Rubin Jožef, Fekonja Franc, Jerebič Vincenc, Cmrekar Janez, Špur Karl.

V nadzorstvo so bili izvoljeni: Puklavec Andrej, Špur Franc, Ozmeč Matija, Macun Alojzij.

V strokovni odbor so bili izvoljeni: Cmrekar Janez, Tola Ferdo, Rozman Peter, Geč Franc, Pukšič Vincenc, Habjančič Anton, Majerič Franc.

Na zahtevo kmetijskih delavcev se ustanovi glasom pravil v zvezi poseben odsek kmečkih delavcev.

Po poročilu, ki ga je podal zastopnik J. S. Z. se je nato lepo uspeli občni zbor ob 11. uri dop. zaključil.

Nosilec kandidatne liste SLS v bivši Kranjski in Štajerski je načelnik SLS dr. Anton Korošec.

Delavska zveza.

Tržič. Vse težko pričakuje dneva volitev posebno pa še tržiško delavstvo. V usnjarski in čevljarški industriji se je zlasti zadnji čas pojavila občutna kriza. Sliši se, da bo to trajalo, dokler ne minejo volitve. Radi tega vse tako težko čaka, da minejo volitve. Ali bo povolen ali ne in če bo za podjetnike povolen, je vprašanje. Če bo povolen za podjetnike, potem bodo gospodje delodajalci lahko še nadalje ribarili v kalnem na račun delavca in konsumenta. Če pa ne bo povolen za gospode delodajalce, pa bo kriza trajala še dalje. Kaj bo z delavstvom, to seveda gospodom ni mar.

Kakor se kaže, ako se ne spremeni, bo v nekaj tednih zopet nekaj stotin delavcev na cesti in družine bodo prepuščene pomanjkanju in lakoti. Lahko se trdi, da se ta kriza dela iz komoditete podjetnikov ali pa namenoma in sicer v špekulativne svrhe. In kdo nosi posledice, nihče drugi — kot uboga delavska para. Če se to raztegne na celo državo na vso industrijo, bo nobile posledice vse ljudstvo, ves narod.

Tako se greši nad narodnim gospodarstvom, kar povzročajo ravno tisti ljudje, ki imajo na jeziku vse najboljše namene, žrtvujejo se za blagor naroda, ki so državotvorni i. t. d. V resnici je pa to samo krinka, pod katero se skriva njih nenasitna lastna bisaga. Je pa to tudi dokaz, da današnja kapitalistična buržuazija ni več

najostudnejše mnogoboštvo, malikovanje i. t. d. Znano je, da so narodi častili te svoje bogove večkrat z največjo krutostjo in nesramnostjo, in sicer tem bolj, čim bolj so se oddaljevali od prvotne religije in napredovali v kulturi in izobrazbi. Znano je dejstvo suženjstva, znani napačni pojmi o ženah i. t. d. in to ne morda samo pri priprostem ljudstvu, ampak pri njih prvih mislecih, kakor so bili recimo Platon, Aristotel, Ciceron i. dr. Ker so bili saml v mnogih rečeh na nejasnem, umevno niso mogli učiti drugih, pa tudi če bi jih mogli, niso imeli zato potrebne avtoritete, ugleda in moči. Poudariti je treba, da so do spoznanja vsaj nekaterih temeljnih resnic res prišli posamezni modrijani in paganski veleumi, vera pa ni samo njim potrebna, ampak vsem brez izjeme. Za dosego tega spoznanja pa v splošnem človeški rod nima ne zmožnosti, ne časa in tudi ne potrebne energije. Za to spoznanje je potreben dolgotrajen študij, ki si ga morejo povprečno le redki privoščiti. In še če bi ti prišli do lastnega svetovnega naziranja brez večjih zmot, bi pa vendar ne imeli gotovosti. Ker pa pri teh vprašanih ne gre za posameznike, ampak za celotno človeško družbo, zato lahko sklepamo, da je božje razodetje zelo koristno tudi če bi človek imel doseči le naravni cilj, nujno potrebno pa je, če pomislimo, da je poklican k nadnaravnemu cilju. Duševna narava človeka zahteva, da cilj, katerega naj bi dosegla, tudi povsem jasno spozna, kar je pa brez razodetja nemogoče. Božje razodetje torej, ne samo, da ni neverjetno, kakor trdi g. Bernot, ampak je možno in naravno zahteva duševne človeške narave.

Kandidat SLS v Ljubljani je tov. dr. Andrej Gosar, njegov namestnik tov. Jože Pirc

sposobna za vzdrževanje reda v gospodarstvu, ker jo spravi vsak navaden političen dogodek iz ravnotežja. V Trzinu imamo že dovolj zmognih delavskih moči, ki bi žale mnogo bolje gospodariti, zato se socializacije ne bojimo, ji gremo lahko pogumno naproti in čim prej pride, tem bolj bomo veseli.

Trzin. Naši socialisti se boje, da bi ne bila njih skrinjica prazna, zato so ravno sedaj pred volitvami vložili spomenico v predilnici, za zvišanje plač, da imajo tako material za agitacijo, pač pa jih delavstvo predbro pozna, zato jih bo tudi primerno obsodilo 18. marca s kroglicami kot zaslužijo.

V Ljubljani je naša skrinjica prva!

Mussolini in ženska volivna pravica.

Italijanski ministrski predsednik Mussolini je sprejel častno predsedstvo za bodoči mednarodni kongres za žensko volivno pravico, ki se vrši letos meseca maja v Rimu. Kar pa tiče ženske volivne pravice v Italiji, je izjavil, da so sedaj na dnevnem redu druga težka vprašanja, ki jih je treba rešiti. J. K.

Mussolinijeva socialna politika.

Italijanski ministrski predsednik Mussolini je te dni sprejel deputacije raznih delavskih in delodajaskih organizacij. Ob tej priliki je povdarjal, da je pravec njegove stranke v socialni politiki ta, da se morajo vsi interesi posameznih kategorij in razredov poravnati in izenačevati na tleh višjega narodnega interesa. Teorije, ki so učile, da teh interesov sploh ni mogoče spraviti med seboj, so sedaj premagane. Tako misli Mussolini,

da je s socializmom enkrat za vselej opravil. — Za delavskimi deputacijami je Mussolini sprejel komisijo ladjedelniških lastnikov, v kateri je bil tudi tržaški Cosulich. Komisija je Mussoliniju predložila pakt, ki se je sklenil med Federacijo ladjedelničarjev in fašistovsko stranko. Mussolini je pakt podpisal.

Razmere za izseljence v Braziliji.

Neki češki Nemeo se je nedavno vrnil iz Brazilije, kjer je proučeval razmere tamkajšnjih izseljencev. O svojih izkušnjah poroča: Po vojni je veliko število nemških družin iskalo sreče v Braziliji. Potovali so na stroške braziljanske vlade San Paolo in bili nato prikljeni podpisati pogodbo z lastniki kavčnih nasadov, temeljem katere so postali popolni sužnji teh veleposestnikov. Življenske razmere teh bednikov so strašne: Vedno so pod najstrožjim nadzorstvom, stanujejo v slabih kolibah, hrana je enolična in slaba, zdravnika skoro ni mogoče dobiti, obisk cerkve je malone izključen. Vrh tega je braziljsko podnebje skrajno nezdravo ter zahteva med Evropejci težke žrtve. Še-le po mnogih letih dela in nepopisnega trpljenja se obeta izseljencu življenje, ki je vsaj podobno življenju navadnega delavca v Evropi. V Braziliji se obeta bodočnost le zelo sposobnim rokodelcem, posebno stavbnim in takim, ki so zaposleni v notranji arhitekturi. Za čevljarje in krojače ni tu nič, ker delajo Italijani, Španci in Portugalski preveliko konkurenco. Za tovarniške in neizučene delavce so razmere brezupne. J. K.

Pijanost še vedno olajševalna okolnost za zločine.

Postajni načelnik Selman v Ladimirevcih v Slavoniji je pred tremi meseci ustrelil svojo ženo. Te dni je stal pred sodnim dvorom v Osjeku. Mož se je kazal

zelo skesanega in se je izgovarjal, da je ustrelil ženo v popolni pijanosti. Sodišče je smatralo pijanost za olajševalno okolnost in je prisodilo Selmanu 10 mesecev ječe. Zelo tolažljivo in vzpodbudno za pijance in vse, ki bi se svojih žena radi iznebili. J. K.

Iz volilne borbe.

SLS je priredila minuli teden v Sloveniji več kakor 100 shodov, ki so se vsi silno sijajno izvršili. V Ljubljani je zboroval v sredo volilni shod SLS namenjen javnim in zasebnim uslužbencem. Na shodu je obsojil strankin načelnik dr. Korošec strašne besede, katere je svoj čas izrekel dr. Šusteršič da uradništvo žre. Na shodu sta med velikim odobravanjem in pritrditvami zborovalcev govorila kandidat za mesto Ljubljano kandidat dr. Andrej Gosar in njegov narhstnik Jože Pirc. V volilni borbi bo SLS sijajno zmaga.

Inserirajte v „PRAVICO“!

Kavarna „Central“ LJUBLJANA, Sv. Petra nasip
poleg zmajevega mostu
se priporoča cenjenemu občinstvu za mnogobrojen obisk.
Stefan Mikolič, kavarnar.

Zahtevajte „PRAVICO“ po vseh gostilnah in javnih lokalih, posebno še v industrijskih krajih!

P. n.

občinstvu ter
znancem, prijateljem in
gostom z dežele naznanjava,
da sva odprla **dne 28. februarja**
v novi palači Ljubljanske kreditne banke,
nasproti glavne pošte prvovrstno

KAVARNO EMONA

— opremljeno z vsem komfortom. —

Sklicujoč se na najino dolgoletno prakso, upava
cenj. goste s solidno in skrbno posrežbo
v vsakem oziru zadovoljiti ter se
priporoča za naklonjenost

JAN in KATI FIALA.

RESTAVRACIJA se
pozneje in se to sl. občn-

odpre nekaj časa
stvu naznanl v časopisih.

KNJIGOVEZNICA, KARTONAŽA IN GALANTERIJA
MIROSLAV BIVIC
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 29
se priporoča slavnemu občinstvu ter p. n. tverkam
za cenj. naročila vseh v to stroko spadajočih del.
VELIKA ZALOGA ŠOLSKIH MAP, NOTEZOV IN BLOKOV.
Cene nizke! Postrežba točna! Delo solidno!

VALENTIN VOJSKA, PLESKAR IN LIČAR
Ljubljana, Cerkvena ulica št. 11
se priporoča slavnemu občinstvu za vsa v njegovo
stroko spadajoča dela.
DELO SOLIDNO! CENE ZMERNE!

Vaše blagorodje!

Kdor hoče imeti dobro slikarsko
delo s pristnim blagom, naj se
obrne na naslov

Fr. P. Starè, slikarski mojster
Ljubljana, Florijanska ulica.

Naročajte
„SOCIALNO MISEL“
mesečnik za vse panoge socialnega in
kulturnega življenja.

Urejujejo:
dr. A. Gosar, Fr. Terseglav in dr. Engelbert Besednjak.
Naročnina za l. 1923 znaša: za Jugoslavijo 40 D.,
za inozemstvo 50 D., posamezna šte. stane 5 D.

Dobi se še tudi celoten l. letnik za ceno 30 D.

Naroča se pri upravi „Socialne Misli“, Ljubljana,
Jugoslovanska tiskarna, kolportajni oddelk,
Poljanski nasip 2.

I. delavsko konsumno društvo v Ljubljani

ima bogato izbero manufakture, češke lončene posode, klobuke, vsakovrstno špecerijsko blago, v združni kleti na Kongresnem trgu šte. 2 dobro vino po nizki ceni.

Hranilne vloge članov obrestuje po 5%. Člani dobe 3% blagovni popust.

Pristopnina 10 kron, delež 100 kron.

Prijave sprejema pisarna na Kongresnem trgu št. 2 in vse združne prodajalne.

V Vašem interesu je, da postanete član, članica naše zadrage!